

Predstavitev magistrske naloge »Jungovska psihologija osebnosti in njena aplikacija na zgodovinske osebe. Analitična psihologija o zgodovinskem Jezusu« (mag. Tone Dolgan)[#]

VALENTIN BUCIK*
Univerza v Ljubljani, Oddelek za psihologijo, Ljubljana

Presentation of the MA thesis »Jungian psychology of personality and its application on personalities in the history. Analytical psychology about the historical Jesus« (Tone Dolgan, MA)

VALENTIN BUCIK
University of Ljubljana, Department of Psychology, Ljubljana, Slovenia

Ključne besede: osebnost, krščanstvo, zgodovina, Jung, Jezus, analitična psihologija

Key words: personality, christianity, history, Jung, Jesus, analytical psychology

CC=3140 2800

Dolgan, T. (2000). *Jungovska psihologija osebnosti in njena aplikacija na zgodovinske osebe. Analitična psihologija o zgodovinskem Jezusu* (neobjavljeno magistrsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo (COBISS-ID: 12499042)

*Naslov / address: izr. prof. dr. Valentin Bucik, Univerza v Ljubljani, Oddelek za psihologijo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: tine.bucik@ff.uni-lj.si

[#]Magistrsko nalogo si lahko ogledate v knjižnici Oddelka za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pri g. Marjetki Longyka.

Tone Dolgan, univ. dipl. teol., je lansko leto pred komisijo v sestavi red. prof. dr. Janek Musek, red. prof. dr. Maks Tušak in izr. prof. dr. Valentin Bucik uspešno zagovarjal magistrsko nalogo z naslovom »Jungovska psihologija osebnosti in njena aplikacija na zgodovinske osebe. Analitična psihologija o zgodovinskem Jezusu«, v kateri poroča o študiji, ki jo je opravil na Katedri za občo psihologijo ljubljanskega Oddelka za psihologijo pod mentorstvom red. prof. dr. Janeka Museka¹.

Delo predstavlja teoretsko študijo, ki jo je avtor koncipiral v dveh, med seboj povezanih tematikah: v prvi je kritično prikazal Jungovo analitično psihologijo in zlasti Jungovo teorijo osebnosti, v drugi pa je v luči te psihologije in teorije ter na podlagi ustreznih virov analiziral lik Jezusa Kristusa, osebe, ki je imela izjemno močan vpliv na zgodovino človeštva. Pri tem bi lahko imeli prvo tematiko za teoretsko ozadje, v okviru katerega je možna analiza osebnosti Jezusa. Tako je možno razumeti raziskavo kot razvijanje dveh osnovnih tez, ki sta implicitno in eksplicitno prisotni v magistrskem delu: teze, da je Jungova analitična teorija psihološko uporaben okvir za kompleksno analizo konkretne osebnosti in teze, da je v luči te teorije možno smiselno razumevanje Jezusove osebnosti preko njegovega delovanja.

V uvodu avtor najprej razpravlja o temeljnih pojmi Jungove teorije: o samem pojmu psihe in psihičnega pri Jungu, individuacije, simbola, arhetipa in osebnostnega tipa, kot jih je oblikoval Jung. Ti pojmi so jedro Jungove teorije in omogočajo poseben in poglobljen način razumevanja osebnosti, ki je edinstven v psihološki in nepsihološki literaturi. Nato se posveti primerjalni analizi mnenj drugih avtorjev o Jungovi psihologiji in jo poglobi v kritično razpravo o epistemoloških in metodoloških problemih Jungove teorije. Zanimive so avtorjeve navezave na interpretacije sodobnih avtorjev, predvsem Hillmana in Kuglerja, preko katerih izpelje tezo, da je jungovski pojem (primarne) psihične podobe in arhetipa pomembna poglobitev kantovskega pojma kategorije. V poglavju z naslovom »Jung o krščanstvu in Jezusu« obravnava Jungov odnos do krščanstva in do Jezusa kot zgodovinske osebe. Ta tematika je dokaj zaposlila samega Junga, povzročila pa je tudi nemalo zapletov in nesporazumov zaradi neustreznega razumevanja Jungovih stališč. Nadalje nas avtor seznani z zgodovinsko perspektivo Jezusove osebnosti in z glavnimi viri, ki jo osvetljujejo, med katerimi so v ospredju versko izročilo in teološki viri. Argumentirano in kritično intonirano razpravo o Jezusovi osebnosti in njenem oblikovanju, vodeno z instrumenti jungovskega pojmovnega repertoarja, usmerja avtor k nekaterim ključnim vprašanjem in zaključkom, ob katerih se morda odstirajo tudi nove možnosti za razumevanje vloge Jezusa in njegovega religioznega poslanstva. To je posebej dragoceno ob dejstvu, da je bil v preteklosti lik Jezusa pogosto predmet projekcij in izkrivljanj. Med pomembnimi vprašanji, ki jih obravnava avtor ob analizi Jezusove osebnosti, so vprašanja, povezana z arhetipom Boga in Božjega sinu, spolnimi arhetipi (anime in animusa), arhetipom sence (vključujoč

¹Predstavitev predstavlja povzetek ocene magistrske naloge s strani komisije za oceno in zagovor magistrske naloge v sestavi red. prof. dr. Janek Musek, red. prof. dr. Maks Tušak in izr. prof. dr. Valentin Bucik

kolektivno senco), osebne avtonomije, sebstva in individuacije. Zanimive so avtorjeve ugotovitve ob aplikaciji Jungovih tipoloških shem na Jezusa. Avtor prepričljivo poudari izjemno vlogo intuicije v Jezusovem delovanju, kar se kaže zlasti v navajanju prilik in primerjav, ki jih glede na množstvo in kakovost zlepa ne najdemo pri nobenem zgodovinskem viru. Avtor zaključuje razpravo s tematikama, s katerima posega lik Jezusa v jedro človeške eksistencialne problematike, s tematiko ljubezni in temeljnega zaupanja, s katerima je po Jezusovi interpretaciji zagotovljena pozitivna življenjska naravnost kot nasprotni pol eksistenčne tesnobe in obupa.

Magistrsko delo na izviren način odpira polje alternativnih psiholoških interpretacij strukture pomembnih zgodovinskih osebnosti na enem najbolj ilustrativnih in z vidika pisnih virov najbolj bogatih primerov v zgodovini človeštva. Postavlja pa se vprašanje, v kolikšni meri je »osebnostni profil«, katerikoli psihološki ali psihoanalitični smeri že sledi, posledica pripisovanja različnih osebnostnih lastnosti dejanjem realne zgodovinske osebe in v kolikšni meri njenemu idealiziranju in mitologiziranju s strani drugih piscev in poročevalcev.